भाजी/माजी लोकसभा सदस्य/राज्यसभा सदस्य विधानसभा सदस्य/विधानपरिषद सदस्य यांना सौजन्याची वागणुक देण्याबाबत,

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग शासन परिपत्रक क. विमस-१००८/प्र क.४४/०८/१८ (र व का) मंत्रालय, मुबंई ४०० ०३२ दिनांक :- ११ नोव्हेंबर, २००८

वाचा- १) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक विपसं-१०.००/ प्र.क्र.६४/९८/१८(र.व का) दिनांक ३१ ऑगस्ट,२०००.

- २) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक विभसं-१०.०१/ प्र.क.४५/२००१/१८ (र.व का), दिनांक ३ फेब्रुवारी २००३
- ३) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक विसञा-२००५/ ३२२/प्र.क.१६/९८ (र.व का), दिनांक ६ जूल २००५

परिपन्नक

लोकसभेच सदस्य, राज्यसभा सदस्य, विधानसभा सदस्य, विधानपश्चिट सदस्य यांच्याकदून आलेली पत्रे/अर्ज / निवेदने यांची वैळेत दखल घेणे, त्यांना विहित मूंदतीत उत्तरे देणे, त्यांना आवश्यक असलेली माहिती देणे त्याच बरोवर शासनाच्या कार्यालयात त्यांना सौजन्य व आदराची वागणूक देण्याच्या सविस्तर सूचना यापूर्वी वेळोवेळी देण्यात आलेल्या आहेत. तथापि त्या सूचनांच काटेकोरपणे पालन हात नसल्याच शासनाच्या निदर्शनास आलेले आहे. शासकीय कार्यालयात अधिका-यांकडून संसदेच्या सदस्य/ विधीमंडळाच्या सदस्य/ विधीमंडळाच्या सदस्य/ विधीमंडळाच्या तकारी विधिमंडळाच्या अधिकशनाच्या कालावधीत सदस्यांकडून सभागृहात केल्या जातात त्यातून हक्कभंगविषयक वांबी सभागृहात उपस्थित होतात.

- २. विधिमंडळाचे व संसदेचे सदस्य हे लोकांचे प्रतिनिधित्व करीत असतात, हे सर्व शासकीय अधिकारी/ कर्मचा-यांना माहीत आहे. त्याम्ळे विधिमंडळ व संसद सदस्यंना शासकीय कार्यालयात अधिकारी/कर्मचा-यांकडून सौजन्याची व आदराची वागणूक रेण्यात यावी, अशा सूचना यापूर्वी वेळोवेळी देण्यात आलेल्या आहेत. त्यांचे तंतांतंत पालन करण्याच्या सूचना या परिपत्रकान्वये पुनश्चः देण्यात येत आहेत. विधिमंडळाच्या व संसदेच्या सदस्यांना आदर व सौजन्यपूर्ण वागण्क रेण्याविषयी यापूर्वी देण्यात आलेल्या सूचना सौबत जोडलेल्या परिशिष्टात त्यरित संदर्भासाठी नमूद करण्यात आलेल्या आहेत.
- 3. त्यंच, लोकसमा, राज्यसमा, विधानसमा, विधानपरिषदेचे माजी सदस्यांचा सामाजिक जीवनात सकीय सहभाग असतो. त्यांचेकडे आलेल्या जनतेच्या तकारींचे निराकरण करण्यासाठी त्यांना शासकीय कार्यालयं/अधिकारी यांना भेट द्यांची लागते. त्यामुळे लोकसभा, राज्यसभा, विधानसभा, विधानपरिषदेच्या माजी

सदस्यांना शासकाय कार्यालयात सौजन्यपूर्ण वागणूक देण्यात यावी, अशाही सूचना या परिपत्रकान्वये देण्यात येत आहेत.

- यापुढे शासकीय कार्यालयात अधिकारी/कर्मचारी यांच्याकडून लोकसभा, राज्यसभा, विधानसभा, विधानपरिषदेच्या सदस्यांना सौजन्यपूर्ण व आदराची वागणुक न दिल्याचे निदर्शनास आल्यास वा त्याबाबत तक्रारी प्राप्त झाल्यास संवंधित अधिकारी/कर्मचारी यांना जबाबदार धरण्यात येईल व त्यांच्याविरुद्ध शिस्तमंगाची कार्यवाही करण्यात येईल.
- सदरहू शासन परिपत्रक महोराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक २००८११११४४७४४००१ असा आहे.

महाराष्ट्राच राज्यपाल यांच्या आदशानुसार व नावाने उप सचित्र, महाराष्ट्र शासन

प्रति.

मा राज्यपालांचे सचिव, मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव , मा उप मुख्यमंत्र्यांचे सनिव , मा सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव / स्थाय महायक, मुख्य सचिवाये स्वीय सहायक, शासनाचे सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान स्त्रिव / सचित्र,

- प्रधान सिद्धव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सं नव्लय, मुंबई (५ प्रती),
- प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, मंदरं,
- प्रबंधक, उच्च न्यायाताय, मूळ शाखा, मुंब,
- प्रबंधक, लोकअपयुक्त व उप लोकआयुक्त यांचे कार्यालय (२ प्रती),
- सींपव, महाराष्ट्र लाकसेवा आयोग, मुंबई,
- सचिव, राज्य निवडणूक आयोग, मुंबर् महत्यंबालक, माहिता व जनसंपर्क महर्यचालनालय सर्व रिमार्गाय आयक्त, सर्व जिल्ह्यधिकारी, सर्व जिल्हा परिषदांचं मुख्य कार्यकारी है सर्व मंत्राल्यीन विभाग, सामान्य प्रशिक्त विभागातील कई कार्यक्ष है। निवद नरती

शासन परिपत्रक क्र.विमस-१००८/प्र.क्र ४४/०८/१८ (र.व का), दिनांक ११/११/२००८ चे सहपत्र

परिशिष्ट

लोकसभा सदस्य, राज्यसभा सदस्य, विधानसभा सदस्य, विधान परिषद सदस्य यांना शासकीय कार्यालयात आदराची व सौजन्याची वागणूक देण्याबाबत सूचना :-

- (१) शासकीय अधिका-यांना भेटावयास येणा-या लोकसभा/राज्यसभा/विधानसभा/विधानपरिषद सदस्यांना सामान्य अर्जदाराप्रमाणे रांगेमध्ये उभे रहावयास सांगू नये. त्यांना अधिका-यांच्या भेटीसाठी प्राधान्य देण्यात यावे.
- (२) लोकसभा/राज्यसभा/विधानसभा/विधानपरिषद् सदस्यांचे म्हणणे शासकीय कर्मचा-यांनी काळजीपूर्वक ऐकून घ्यावे व शासकीय नियमानुसार शक्य असेल तेवढी मदत त्यांच्या कामकाजात करावी
- (३) शासकीय अधिका-यांनी त्यांना भेटण्यासाठी येणा-या नागरीकासाठी ठराविक येळ राखून ठेवावा यांवेळी देखील अधिका-यांच्या भेटीसाठी रोणा-या लांकसभा/राज्यसभा/विधानसभा/विधानपरिषद सदस्यांना प्राधान्य देण्यात यांवे. भेटीची वेळ आगाऊ ठरवून आलेल्या नागरिकांची भेट घेतल्यानंतर भेटीसाठी आलेल्या लोकसभा/राज्यसभा/विधानसभा/विधानपरिषद सदस्यांना प्राधान्य देऊन अधिका-यांनी त्यांची भेट घ्यांवी.
- (४) लोकसभा/राज्यसभा/विधानसभा/विधानपरिषद सदस्य भेटीसाटी आले असताना ते भेटावयास येतेवेळी व भेट संपञ्च परत जातेवेळी अधिका-यांनी त्यांना उत्थापन देऊन अभिवादन करावे.
- (५) आजी व माजी लोकसमा/राज्यसभा/विधानसभा/विधानपरिषद सदस्यांनी केलेल्या तक्रारी, सूचर्ना यांची प्राधान्याने दखल घेण्यात यांची व त्यावर तातडीने कार्यवाही करावी.

****